

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920202662
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6920202662.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Danice Kočíčkovej, vo veci starostlivosti o maloletého U. E., narodeného XX. XX. XXXX, maloletú Z. E., narodenú XX. XX. XXXX a maloletého V. E., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u osoby, ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, u K. Q., narodenej XX. XX. XXXX, X. 3, XXX XX V. N., t.č. umiestnené v U. pre deti a rodiny V. N., so sídlom U. XXX/XX, XXX XX V. N., IČO:B. XXX XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, so sídlom Čerenciánska 18, 979 01 Rimavská Sobota, deti rodičov - matky X. E., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX V. N., pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, t. č. X. 3, XXX XX V. N., zastúpenej opatrovníčkou K. Q., narodenou XX. XX. XXXX, trvale bytom X. 3, XXX XX V. N., v konaní zastúpenej procesným opatrovníkom Mesto Rimavská Sobota, so sídlom Svätoplukova 9, 979 01 Rimavská Sobota a otca M. E., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom O. cesta 5, XXX XX V. N., o nariadenie ústavnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10P/86/2020-80 z 2. februára 2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Rimavská Sobota p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 02. 02. 2021 zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, ktorá bola nariadená nad maloletými deťmi L. E., nar. XX. XX. XXXX, Z. E., nar. XX. XX. XXXX a V. E., nar. XX. X. XXXX (ďalej aj „maloleté deti“) rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, č. k. 2P/336/2018-62 zo dňa 29. 5. 2019 (I. výrok) a nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi s tým, že maloleté deti budú umiestnené v Centre pre deti a rodiny, U. XXX/XX, V. N. (II. výrok). Súd prvej inštancie uložil matke maloletých detí X. E., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „matka“) povinnosť prispievať na výživu maloletých detí Z. E., nar. XX. XX. XXXX, V. E., nar. XX. XX. XXXX a L. E., nar. XX. XX. XXXX, na každé z detí výživným vo výške po 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona, vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny, U. XXX/XX, V. N., počnúc právoplatnosťou rozsudku (III. výrok). Zároveň súd prvej inštancie uložil otcovi maloletých detí M. E., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „otec“) povinnosť prispievať na výživu maloletých detí Z. E., nar. XX. XX. XXXX, V. E., nar. XX. XX. XXXX a L. E., nar. XX. XX. XXXX na každé z detí výživným vo výške po 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona, vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny, U. XXX/XX, V. N., počnúc právoplatnosťou rozsudku (IV. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 06. 05. 2020, sp. zn. 11PPOm/1/2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 08. 2020, dočasne zveril maloleté deti do starostlivosti právnickej osoby, a to Centra pre deti a rodiny G. a súčasne začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi.

Z vyjadrenia matky vyplynulo, že nesúhlasí s umiestnením maloletých detí do ústavnej starostlivosti, pretože nikdy nebolo ohrozené zdravie ani život maloletých detí a aj keď po materiálnej stránke nemajú to, čo iné deti, majú lásku a obetavú osobnú starostlivosť. Biologický otec maloletých detí Q.K., nar. Q. sa taktiež o maloleté deti osobne stará, oni ho považujú za svojho otca a chcú dosiahnuť, aby sa aj právny stav dal do súladu so skutkovým a aby bol v rodnom liste maloletých detí vyznačený ako ich otec U..

Na pojednávanie sa nedostavila matka, otec, ani opatrovníčka a náhradná matka maloletých detí U., ktorí doručenie predvolania mali vykázané, preto súd prvej inštancie postupoval podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) v spojitosti s § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti týchto účastníkov konania.

Súd prvej inštancie zistil, že matka bola rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1Ps/12/2011-34, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19. 03. 2012, pozbavená spôsobilosti na právne úkony pre duševnú chorobu, ktorá nie je len prechodná. V súčasnosti matku zastupuje na základe rozsudku 2Ps/24/2018-38, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03. 05. 2019, opatrovníčka K. Q., nar. XX. XX. XXXX.

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom č. k. 2P/336/2018-62 zo dňa 29. 05. 2019 zmenil: a/ rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9P/5/2011 zo dňa 03. 02. 2012 v časti o zverení maloletého dieťaťa a to tak, že maloletú Z. E., nar. XX. XX. XXXX zveril do náhradnej osobnej starostlivosti sestry K. Q., nar. XX. XX. XXXX, ktorej uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach, b/ rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1P/224/2012 zo dňa 17. 12. 2012 v časti o zverení maloletého dieťaťa a to tak, že maloletého V. Q. nar. V. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti sestry K. Q., nar. K., ktorej uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Okresný súd Rimavská Sobota ďalej zveril maloletého L. E., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti sestre K. Q., nar. XX. XX. XXXX, ktorej uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Zároveň uložil obidvom rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným v minimálnej zákonnej výške.

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom č. k. 2P/47/2020-44 zo dňa 20. 08. 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05. 10. 2020, nariadil nad maloletými deťmi výchovné opatrenie a napomenul maloletého L. E., maloletú Z. E. a maloletého V. E., aby sa zdržali protiprávneho konania a zanedbávania povinnej školskej dochádzky a tiež napomenul otca, opatrovníčku matky a zároveň náhradnú matku maloletých detí (K. Q., nar. XX. XX. XXXX), aby dohliadali nad správaním sa a nad výchovou maloletých detí a súčasne nad maloletými deťmi určil dohľad, ktorý sa vykonával za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota na obdobie 1 (jedného) roka počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo dňa 06. 05. 2020, sp. zn. 11PPOm/1/2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 08. 2020, dočasne zveril maloleté deti do starostlivosti právnickej osoby, a to Centra pre deti a rodiny V. N. a súčasne začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. V odôvodnení uviedol, že v súčasnom období sú život a zdravie maloletých detí vážne ohrozené, dlhodobo sa zanedbáva starostlivosť o deti, absentuje ich celková hygiena, maloleté deti si neplnia pravidelnú školskú dochádzku, stávajú sa záškolákmi, pričom je dôvodné podozrenie, že maloleté deti sa opakovane dopúšťajú nielen priestupkovej, ale aj trestnej činnosti, pričom náhradná matka K. Q. s príslušnými orgánmi nespolupracuje a je nezodpovedná, preto miera ohrozenia maloletých detí v prirodzenom rodinnom prostredí je bez akýchkoľvek pochyb vysoká.

Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 16. 12. 2020 vyplynulo, že rodina obýva dlhodobo starý, prízemný, neudržiavaný dom v Rimavskej Sobote, na X. ul. V. Rodinný dom je obývaný nesvojprávnou matkou, jej partnerom L. Q., nar. XX. XX. XXXX a maloletými deťmi L. E., Z. E., V. E. a plnoletou dcérou K. Q.. Rodina užíva jednu miestnosť, v ktorej zariadenie je kusové a veľmi opotrebované. Nachádzajú sa tu len nevyhnutné kusy nábytku. V dome nie je zavedená elektrická energia, ani voda, využívajú generátor. Hygiena a poriadok v domácnosti sú na veľmi nízkej úrovni. Na základe vykonaných sociálnych zisťovaní pomerov maloletých detí bolo zistené, že úlohy, ktoré boli náhradnej matke stanovené v pláne výkonu výchovného opatrenia zo dňa 05. 10. 2020 nesplnili a situácia v rodine sa prakticky nezmenila. Náhradná

matka odmietla dobrovoľné umiestnenie maloletých detí do Centra pre deti a rodiny V. N. (ďalej aj „CDR U. N.“), pričom uviedla, že maloleté deti nebudú navštevovať školské zariadenie z jej obavy umiestnenia maloletých detí do CDR N..

Počas sociálneho zisťovania dňa 09. 12. 2020 a dňa 17. 12. 2020 cez prízemné okno rodinného domu, keďže do domácnosti kolíznemu opatrovníkovi nebolo umožnené vojsť, bolo zistené, že maloleté deti si neplnili povinnú školskú dochádzku z dôvodu, že náhradná matka z obavy umiestnenia maloletých detí do CDR V. N. im plnenie povinnej školskej dochádzky neumožňovala. Maloleté deti boli špinavé, absentovala celková hygiena. Hygiena a poriadok bol na nedostatočnej úrovni ako v interiéri, tak aj v exteriéri nehnuteľnosti.

Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 7Em/2/2020 zo dňa 18. 09. 2020 bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu, sp. zn. 11PPO/1/2020 zo dňa 06. 05. 2020, vykonateľného dňa 06. 05. 2020. Dňa 23. 09. 2020 nebol realizovaný výkon rozhodnutia, pretože maloleté deti si neplnili povinnú školskú dochádzku a nenachádzali sa na adrese obvyklého pobytu X. I. V. N..

Na základe dožiadania Špeciálna základná škola s VJM V. N. uviedla, že maloletým deťom sa v sledovanom období od 01. 11. 2020 do 30. 11. 2020 školská dochádzka nezlepšila, maloleté deti si neplnia riadne školskú dochádzku. Maloletý L. E., je žiakom 3.ročníka, ŠZŠ s VJM v V. N., v mesiaci november mal 77 neospravedlnených hodín. Maloletá Z. EXX je žiačkou 3. ročníka, v mesiaci november mala 77 neospravedlnených hodín a maloletý V. je žiakom 2.ročníka, v mesiaci november mal 73 neospravedlnených hodín.

S.. K. uviedla, že zdravotná starostlivosť o maloleté deti nie je na požadovanej úrovni, maloletý L. E. a maloletá Z. E.ová nie sú doočkovaní podľa očkovacieho kalendára, na písomné aj ústne predvolania nereagujú, do detskej ambulancie neprídu. Matka navštíví ordináciu, keď je potrebné zdokladovať neprítomnosť maloletých detí v školskom zariadení. Posledné mesiace je zhoršená hygiena u maloletých detí, ktoré sú špinavé, šatstvo je zapáchajúce, špinavé. Posledná návšteva v detskej ambulancii bola dňa 30. 09. 2020, keď náhradná matka K. Q. aj s rodičmi sa dostavili do ordinácie S.. K. a žiadali o vystavenie ospravedlnenia pre maloleté deti z dôvodu, že mali ovčie kiahne. S.. K. uviedla, že je potrebné, aby dovedli maloleté deti E.ové na odborné vyšetrenie. Na dohodnuté vyšetrenie dňa 01. 10. 2020 sa nedostavili a odvtedy ordináciu S.. K. nenavštívili.

Procesný opatrovník matky na pojednávaní uviedol, že súhlasí s tým, aby sa nad maloletými deťmi nariadila ústavná starostlivosť, pretože mesto už dlhodobo sleduje rodinu a situácia je im dobre známa. Naposledy navštívil rodinu na X. ulici deň pred pojednávaním, ale nikto tam nebol a bol tam strašný neporiadok, či už na dvore alebo vo vnútri (ako videl cez okno), pričom tam sa mali deti nachádzať. O hodinu sa vrátil a už tam bola matka so L. Q., ktorí mu povedali, že maloleté deti sú pri starej matke M. Q. na Ul. J. H., v V. N.. Stará mama najprv uviedla, že žiadne deti nemá a až potom, keď prišla matka, stará matka mu z dvier ukázala tri deti. Na prvý pohľad vyzerali oblečené a v poriadku. K. Q. by mala byť na Ul. H. XX u Z. G.. Všetci boli voči jeho zamestnancom veľmi útoční a rodina napriek jeho snahe im pomôcť, absolútne pomoc odmieta a nechce spolupracovať.

Kolíznym opatrovníkom maloletých detí na pojednávaní uviedol, že súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti Centrum pre deti a rodiny V. N. s tým, že starostlivosť o maloleté deti je stále nedostačujúca, rodina si neplní svoju funkciu. Maloleté deti mu ukázali, to bolo 17. 12. 2020 s tým, že boli špinavé, absentuje celková hygiena maloletých detí, maloleté deti si dlhodobo neplnia povinnú školskú dochádzku a náhradná matka nezabezpečuje žiadnu zdravotnú starostlivosť. Pretože má vytvorenú spoluprácu s S.. K., ktorá sa vyjadрила, že maloleté deti nenavštevujú ambulanciu, je zhoršená zdravotná starostlivosť maloletých detí, nie sú doočkované. Náhradná osobná starostlivosť si neplní svoj účel a K. Q. sa riadne o maloleté deti nestará a ani nespolupracuje. Matka bola vyzvaná, že v prípade, ak by bol niekto ochotný z rodiny sa o maloleté deti postarať, nech podá návrh na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby. Otec je asi v zahraničí, o maloleté deti sa nestará, necíti sa byť biologickým otcom maloletých detí. Zverenie maloletých detí matke neprichádza do úvahy, nakoľko je nesvojprávna.

Súd prvej inštancie rozhodol podľa § 47 ods. 2, 5, § 54 ods. 1, 2, 5, § 62 ods. 1, 3, § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

Súd prvej inštancie uviedol, že podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, pretože K. Q., nar. 21. 06. 2000, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa a súčasne porušuje svoje povinnosti, keďže zdravotná starostlivosť o maloleté deti nie je na požadovanej úrovni, maloletý L. E. a maloletá Z. E.ová nie sú doočkovaní podľa očkovacieho kalendára, na písomné aj ústne predvolania detskej lekárky nereagujú, do detskej ambulancie neprídu. Posledné mesiace je zhoršená hygiena u maloletých detí, sú špinavé, šatstvo je zapáchajúce, špinavé. Posledná návšteva v detskej ambulancii bola dňa 30. 09. 2020, keď náhradná matka aj s rodičmi sa dostavili do ordinácie S.. K. a žiadali o vystavenie ospravedlnenia pre maloleté

deti z dôvodu, že majú ovčie kiahne. Na výzvu lekárky, aby dovedli maloleté deti na deň 01. 10. 2020, sa nedostavili a odvtedy ordináciu nenavštívili. Zo správy kolízneho opatrovníka bolo tiež zistené, že maloleté deti si neplnia povinnú školskú dochádzku z dôvodu, že náhradná matka má obavy z umiestnenia detí do Centra pre deti a rodiny V. N.. Špeciálna základná škola oznámila kolíznemu opatrovníkovi maloletých detí, že maloletý L. mal v mesiaci november 77 neospravedlnených hodín, maloletá Z. taktiež 77 neospravedlnených hodín a maloletý V. 73 neospravedlnených hodín. Počas sociálneho zisťovania dňa 09. 12. 2020 a dňa 17. 12. 2020 bolo zistené, že maloleté deti boli špinavé, absentuje celková hygiena a hygiena a poriadok bol na nedostatočnej úrovni ako v interiéri, tak aj v exteriéri nehnuteľnosti. Náhradná matka K. Q. má pozastavenú výplatu všetkých príspevkov, ktoré prislúchajú pri zverení do náhradnej osobnej starostlivosti maloletých detí ako aj prídavku na maloleté deti. Vzhľadom k uvedenému boli plne naplnené dôvody pre zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine.

Súd prvej inštancie konštatoval, že nariadenie ústavnej starostlivosti je krajnou formou náhradnej starostlivosti o maloleté deti. Predpokladá nielen vážne ohrozenie alebo narušenie výchovy dieťaťa, ale aj zistenie, že iné výchovné opatrenia k náprave nevedli. Pri nariadení ústavnej výchovy treba veľmi starostlivo uvážiť, či je výchova dieťaťa tak vážne narušená, že je nevyhnutné nariadením ústavnej výchovy zasiahnuť do života dieťaťa; nariadenie ústavnej výchovy by malo byť výnimkou. Ak ide o situáciu, keď výchova dieťaťa nie je síce narušená, ale záujem maloletého nevyhnutne vyžaduje zabezpečenie jeho výchovy, je žiaduce, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť až potom, keď iné riešenie, najmä zverenie dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča, zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo jeho osvojenie, neprichádza do úvahy (R 50/1985). Za vážne ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa možno považovať taký stav, keď jeho výchova nie je síce ešte narušená, je však reálna možnosť jej narušenia, spočívajúca najmä v závadnom rodinnom prostredí, v nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov (napr. rodičia sa dopúšťajú trestnej činnosti, ohrozovania mravnej výchovy mládeže, sú psychicky narušení a pod.). Za vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa súdy považujú jeho sústavné záškoláctvo, častejšie dopúšťanie sa drobných krádeží a poškodzovania cudzej veci, predčasný pohlavný život, úteky z domu, požívanie alkoholických nápojov, fetovanie a pod. (R 21/1990).

Súd prvej inštancie po zrušení náhradnej osobnej starostlivosti postupoval podľa § 47 ods. 5 Zákona o rodine rodičia a zistení, že rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že zákonné predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi sú splnené. Maloleté deti nemožno v súčasnosti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani do pestúnskej starostlivosti inej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Súčasne je výchova maloletých detí vážne ohrozená a taktiež vážne narušená. Súd prvej inštancie ohrozenie výchovy maloletých detí videl predovšetkým v nedostatočnej hygiene a poriadku v domácnosti rodiny, v domácnosti nie je zavedená elektrická energia ani voda, maloleté deti si neplnia riadne školskú dochádzku, zo strany rodičov a ani náhradnej matky im nie je zabezpečovaná ani základná zdravotná starostlivosť, maloletý L. a Z. nie sú doočkovaní, maloleté deti neboli ani dovedené na odborné vyšetrenie pri ochorení na ovčie kiahne. Kolíznemu opatrovníkovi nebolo umožnené vojsť do domácnosti, v ktorej sa maloleté deti nachádzajú, dňa 23. 09. 2020 nebol realizovaný ani výkon rozhodnutia vo veci 7Em/2/2020 na základe uznesenia Okresného súdu 11PPom/1/2020, nakoľko maloleté deti si neplnili povinnú školskú dochádzku a nenachádzali sa ani na adrese obvyklého pobytu (J., V. N.). Náhradná matka má pozastavenú výplatu všetkých príspevkov, ktoré prislúchajú pri zverení do náhradnej osobnej starostlivosti detí ako aj prídavku na maloleté deti.

Súd prvej inštancie z pripojeného spisu 11PPom/1/2020 zistil, že Okresná prokuratúra Rimavská Sobota č. k. 1 Pv/471/19/6609 vedie voči náhradnej matke K. Q., nar. X. XXXX trestné stíhanie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa vo veci podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. a), písm. e) Trestného zákona.

Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania tiež zistil, že maloleté deti sa opakovane dopúšťajú priestupkovej/trestnej činnosti, a teda možno konštatovať, že ich výchova nie je len vážne ohrozená, ale súčasne už aj vážne narušená. Zároveň je splnená aj podmienka vyžadovaná zákonom v ustanovení § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine, nakoľko výchovné opatrenie, ktoré bolo nariadené rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/47/2020-44 zo dňa 20. 08. 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05. 10. 2020, nevedlo k náprave. Vzhľadom k uvedenému preto súd prvej inštancie

postupoval podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine a nad maloletými deťmi nariadil ústavnú starostlivosť ako jedinú v súčasnosti možnú a vhodnú formu náhradnej starostlivosti, pričom pri rozhodovaní zohľadnil najlepší záujem maloletých detí zahŕňajúci úroveň starostlivosti o deti, bezpečie detí, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa deti zdržiavajú, ochranu dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu detí ako aj okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom detí.

Súd prvej inštancie súčasne podľa § 62 a § 81 Zákona o rodine uložil obidvom rodičom maloletých detí prispievať na ich výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 20-dňa v mesiaci, vopred na účet Centra pre deti a rodiny, XXX,XX XXX/XX, V. N., počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, pričom pri rozhodovaní zohľadnil tú skutočnosť, že matka je pozbavená spôsobilosti na právne úkony a poberá invalidný dôchodok v sume 323,28 Eur netto, otec maloletých detí je pravdepodobne v zahraničí, o maloleté deti sa nestará, jeho majetkové pomery súdu prvej inštancie neboli neznáme.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie matka podala včas odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi ako nedôvodný zamietol.

Odvolanie odôvodnila odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/, h/ CSP.

Nesúhlasila s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým bola zrušená plne funkčná náhradná osobná starostlivosť nad maloletými deťmi a ktorým bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť, a to umiestnením maloletých detí do Centra pre deti a rodiny U. XXX/XX, V. N..

Súd prvej inštancie podľa jej názoru vydal rozhodnutie na základe nepravdivých, vymyslených údajov, prípadne neoverených údajov zo strany kolízneho opatrovníka. O všetky maloleté deti bolo a je riadne postarané, a to po všetkých stránkach.

Jej ani jej opatrovníčke nebolo umožnené zúčastniť sa pojednávania dňa 02. 02. 2021 a súd prvej inštancie rozhodol v ich neprítomnosti, čím nebola splnená procesná podmienka ich práva zúčastniť sa na pojednávaní vo veci samej.

O maloleté deti sa vzorne stará podľa svojich možností a schopností. Svojím rozhodnutím súd prvej inštancie veľmi ublížil, pretože v žiadnom ústave maloleté deti nebudú cítiť rodičovskú lásku. Maloleté deti sú na ňu aj na biologického otca L. Q. citovo naviazané a rešpektujú ich.

Aj keď vynechali pár krát školu, dohovorili im a vykonala sa náprava tohto stavu. Podotkla, že biologický otec maloletých detí L. Q. jej pomáha pri výchove maloletých detí. Počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti nikdy nebolo ohrozené zdravie ani život maloletých detí, ktoré majú pri nich lásku a obetavú starostlivosť.

Maloleté deti majú v jej rodine vytvorené všetky podmienky potrebné k tomu, aby sa mohli vyvíjať správnym smerom a v prípade umiestnenia do zariadenia mimo svojho domova, by nesmierne trpeli a veľmi by im to ublížilo.

3. Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu matky zopakoval svoje argumenty z podania zo dňa 06. 10. 2020 (č.l. 19 spisu) a zo „Sociálnej správy“ zo dňa 16. 12. 2020 (č.l. 64-65 spisu). Uviedol, že v školskom roku 2020/2021 si maloleté deti neplnili povinnú školskú dochádzku a počas dištančného vzdelávania si neplnili úlohy zadávané prostredníctvom pedagógov a bolo zasielané upozornenie o zanedbávaní školskej dochádzky.

Poukázal na to, že od 09. 02. 2021 do 11. 02. 2021 eviduje viacero podnetov poukazujúcich na zhoršenú kvalitu starostlivosti o maloleté deti, prijatých najmä telefonickou formou, buď priamo Úradu PSVaR Rimavská Sobota, resp. na bezplatnej telefonickú linku Ústredia PSVR Bratislava o zanedbávaní starostlivosti a výchovy o maloleté deti, ktoré sú špinavé, rodičia požívajú omamné látky, natáčajú pornografické videá pred svojimi maloletými deťmi.

V domácnosti sa počas neohláseného sociálneho zisťovania dňa 09. 02. 2021 na adrese X. X., V. N. nenachádzali ani maloleté deti, ani rodičia.

Dňa 09. 02. 2021 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na Okresnú prokuratúru Rimavská Sobota oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu.

Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 7Em/2/2020-28 zo dňa 18. 09. 2020 bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 11PPOm/1/2020 zo dňa 06. 05. 2020 odňatím maloletých detí a ich odovzdaním do Centra pre deti a rodiny V. N.. Dňa 23. 09. 2020 sa mal realizovať výkon rozhodnutia, maloleté deti sa nenachádzali na adrese X. U., V. N., ani si neplnili pravidelnú školskú dochádzku, neboli umiestnené v Centre pre deti a rodiny W. N..

Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 7Em/2/2020-28 zo dňa 18. 09. 2020 bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 11PPOm/1/2020 zo dňa 06. 05. 2020 vzhľadom na skutočnosť, že náhradná matka maloletých detí K. Q. sa dobrovoľne napriek opakovaným výzvam rozhodnutiu súdu nepodrobila.

Dňa 17. 02. 2021 sa realizoval výkon rozhodnutia za jeho súčinnosti, pričom maloleté deti sa nachádzali na adrese X. č. X a č. V., N.á S.. Maloletá Z. E.XX. nar. XX. a maloletý V. E., nar. XX.. XX. XXXX boli dňa 17. 02. 2021 umiestnené do Centra pre deti a rodiny V. N., U. XXX/XX, V. N.. Dňa 17. 02. 2021 sa nepodarilo umiestniť maloletého L. E., nar. O.. XX. XXXX, nakoľko ušiel z miesta výkonu rozhodnutia.

Dňa 23. 02. 2021 bol maloletý L. E., nar. XX. XX. XXXX dobrovoľne umiestnený s rodinnými príslušníkmi do Centra pre deti a rodiny V. N., U. XXX/XX.

Na záver dodal, že zotrváva na svojom stanovisku a plne sa pridrižiava svojho pôvodného vyjadrenia zo dňa 02. 02. 2021 o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, ktorá bude vykonávaná v Centre pre deti a rodiny, U. XXX/XX, V. N..

4. Procesný opatrovník matky vo vyjadrení k odvolaniu matky nesúhlasil s odvolaním matky, pričom vyjadril súhlas s vyjadrením kolízneho opatrovníka maloletých detí.

5. Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods.1, 2 CSP potvrdil.

7. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

9. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

10. Pokiaľ matka v odvolaní poukázala na to, že súd prvej inštancie jej neumožnil zúčastniť sa pojednávania vo veci dňa 02. 02. 2021, odvolací súd konštatuje, že porušením práva na spravodlivý proces sa rozumie taký nesprávny procesný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zákon v žiadnom zo svojich ustanovení pojem spravodlivý proces bližšie nešpecifikuje, pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi realizáciu konkrétnych procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom a Civilným mimosporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Vždy musí o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv (napríklad môže ísť o právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy, zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, právo označiť dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu i k právnej stránke veci, právo podávať opravné prostriedky). Porušenie práva na spravodlivý proces nezakladá

samo tvrdenie účastníka o existencii tejto procesnej vady; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo. Ak došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú odvolací súd napadnuté rozhodnutie zruší, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne (pozri napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/6/2010 zo dňa 26. 03. 2012, sp. zn. 3Cdo/158/2012 zo dňa 14. 11. 2012, sp. zn. 4Cdo/108/2012 zo dňa 26. 02. 2013 alebo sp. zn. 5Cdo/286/2012 zo dňa 07. 03. 2013).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre účastníka nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie odročil pojednávanie vytyčené na deň 12. 01. 2021 o 10.15 hod., v pojednávacej miestnosti číslo dverí 11, na deň 02. 02. 2021 o 9. 45 hod., v pojednávacej miestnosti číslo dverí 11, s poukazom na Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 808/20, usmernenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 04. 01. 2021 pre súdy ohľadom zrušenia, resp. odročenia pojednávania s ohľadom na Opatrenie predsedu Okresného súdu Rimavská Sobota č. 1/21 v súvislosti so situáciou COVID-19, ktoré bolo doručené matke a aj osobe, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti dňa 13. 01. 2021 (č.l. 68, 69 spisu) a procesnému opatrovníkovi matky dňa 08. 01. 2021 (č.l. 70 spisu).

13. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 02. 02. 2021 rozhodol vo veci samej za prítomnosti kolízneho opatrovníka maloletých detí a procesného opatrovníka matky, bez prítomnosti matky, otca a osoby, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (K. Q.).

14. Odvolací súd poukazuje na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, a to za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces, pretože ustanovenie § 183 CSP umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov. Aj v prípade, ak účastník požiadava z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania, ale súd mu oznámi, že ním uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, účastník je povinný sa na pojednávanie dostaviť.

15. V posudzovanej veci matka ani osoba, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (K. Q.), nedoručili súdu prvej inštancie ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní a zároveň v zmysle ustanovenia § 183 CSP nenavrhl odročiť pojednávanie. Zároveň ani z potvrdenia lekára S. K. N., S. MUDr. K. N., so sídlom E. XXX/XX, V. N. zo dňa 02. 02. 2021 (bez datovania jeho doručenia súdu prvej inštancie), v ktorom je uvedené, že Q. K. bola od 02. 02. 2021 do 03. 02. 2021 v domácej liečbe, nevyplýva, že osoba, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, z dôvodu aktuálneho nepriaznivého zdravotného stavu sa nemôže dostaviť na súdne pojednávanie.

16. Pokiaľ teda súd prvej inštancie vec na pojednávaní prejednal a vo veci samej rozhodol, neodňal tým matke ani osobe, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sami zbavili tým, že sa na pojednávanie nedostavili, hoci boli na pojednávanie riadne a včas predvolané (viac ako 5 dní pred termínom pojednávania) podľa ustanovenia § 178 ods. 2 CSP, a preto si sami zmarili možnosť zrealizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia (napr. navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom).

17. Pod pojmom náhradná osobná starostlivosť sa rozumie právom predvídaný vzťah medzi maloletým dieťaťom a iným občanom než je rodič dieťaťa, ktorý vznikol na základe súdneho rozhodnutia o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Tento vzťah je sekundárnym vzťahom, ktorý vznikne len vtedy, keď primárny základný rodičovský vzťah sa nemôže uplatniť.

18. O zrušení náhradnej osobnej starostlivosti rozhoduje súd. Zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť je možné len z vážnych dôvodov. Zákon o rodine v ustanovení § 47 ods. 2 demonštratívny spôsobom uvádza dôvody zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti (napr. zanedbávanie starostlivosti o maloleté dieťa, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti porušuje svoje povinnosti, eventuálne o zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti sama požiada).

19. Z obsahu spisu vyplýva, že maloleté deti boli rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/336/2018-62 zo dňa 29. 05. 2019 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich sestry K. Q., nar. 21. 06. 2000, ktorej bola uložená povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, pričom právo zastupovať maloleté deti a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

20. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že boli dané zákonné podmienky pre zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletými deťmi v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 Zákona o rodine, pretože K. Q., ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, a to i napriek uloženiu výchovného opatrenia s poukazom na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 2P/47/2020-44 zo dňa 20. 08. 2020, zanedbáva starostlivosť o maloleté deti, pričom došlo k ohrozeniu a narušeniu výchovy a k ohrozeniu zdravia maloletých detí, keďže opakovane bola zistená u maloletých detí absencia celkovej hygieny a taktiež nízka úroveň hygieny a poriadku v domácnosti, v ktorej maloleté deti žijú, absencia vyšetrení u detského pediatra, maloleté deti si dlhodobo neplnia pravidelnú povinnú školskú dochádzku, dopúšťajú sa protiprávneho konania (priestupkovej, resp. trestnej činnosti), čím došlo zo strany K. Q. k závažnému porušeniu povinností vyplývajúcich z rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/336/2018-62 zo dňa 29. 05. 2019.

21. V súvislosti s odvolacími argumentmi matky odvolací súd uvádza, že matka sa mylne domnieva, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vychádzal na základe nepravdivých, vymyslených údajov, resp. neoverených údajov zo strany kolízneho opatrovníka, pretože kolízny opatrovník vykonal sociálne zisťovanie pomerov maloletých detí v rodine fyzickou obhliadkou sociálneho prostredia, nakoľko od apríla 2020 evidoval viacero podnetov na zhoršenú kvalitu starostlivosti o maloleté deti buď priamo u neho, resp. na bezplatnej telefonickej linke Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava a zároveň vyžiadal správy od Špeciálnej základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, Rimavská Sobota, ktorého žiakmi sú maloleté deti, ohľadne školskej dochádzky maloletých detí a od S.. K. týkajúcej sa poskytovania zdravotnej starostlivosti maloletým deťom a zároveň súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu pripojených spisov (súdneho spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/47/2020, 2P/336/2018, 11PPOm/1/2020, 2Ps/24/2018).

22. Ustanovenie § 54 ods. 2 Zákona o rodine ustanovuje ako hmotnoprávne podmienky pre vznik ústavnej starostlivosti splnenie nasledovných predpokladov: 1/ výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, 2/ výchova maloletého dieťaťa je vážne narušená, 3/ maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

23. Odvolací súd preto skúmal, či v predmetnej veci boli splnené zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine, odôvodňujúce nariadiť nad maloletým ústavnú starostlivosť.

24. Vzhľadom na to, že výchova maloletých detí je nielen vážne ohrozená, ale aj narušená a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine nevedlo k náprave, pričom matka je pozbavená spôsobilosti na právne úkony pre duševnú chorobu a otec sa t.č. nachádza na neznámom mieste, o maloleté deti neprejavuje žiaden záujem, teda žiaden z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť maloletým deťom riadnu starostlivosť a výchovu a maloleté deti nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, preto i podľa názoru odvolacieho súdu boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine.

25. V súvislosti s odvolacími argumentmi matky odvolací súd podotýka, že pocit materinskej lásky je pre maloleté deti dôležitý, nenahraditeľný, avšak záujem maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom, na ktoré sú súdy povinné prihliadať pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu v záujme maloletých detí je, aby vyrastali v atmosfére porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované ich práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch, pričom tieto podmienky aktuálne matka vzhľadom na jej zdravotný stav maloletým deťom nevie zabezpečiť.

27. Pretože súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloletých detí do ústavnej starostlivosti, súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine upravil aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom, ktorí sú povinní poskytovať maloletým deťom výživné.

28. Keďže matka je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 323,28 Eur, u otca súd prvej inštancie nezistil žiaden príjem z pracovnej činnosti, pričom otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je poberateľom sociálnej podpory, ani žiadnych iných štátnych dávok, avšak bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičia sú povinní plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu, a to vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona, preto súd prvej inštancie správne určil rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom s odkazom na ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

29. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť vrátane závislého výroku o trovách konania, pretože okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania správne aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

30. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 57 CMP, ktoré ustanovuje: „O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.“ Návrh na náhradu trov odvolacieho konania nebol podaný, preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže CMP neustanovuje inak.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súde je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).